

บทที่ 7

การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ในประเทศไทยและ พัฒนาการของการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ในประเทศไทย

การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ตรงกับภาษาไทยว่า “การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์” พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 ได้ให้คำนิยามของคำว่า “การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์” ว่าเป็น “การรับโอนสินทรัพย์และการออกหลักทรัพย์จำหน่ายแก่ผู้ลงทุนโดยกำหนดให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ถือหลักทรัพย์ซึ่งอยู่กับกระแสรายรับที่เกิดจากสินทรัพย์ที่รับโอนมา”⁵⁸

จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ หรือ Securitization จึงหมายถึง

- ◆ มีการโอนสินทรัพย์จากกิจการที่ประสงค์จะทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ให้แก่นิติบุคคลเฉพาะกิจ
- ◆ มีการออกหลักทรัพย์เพื่อจำหน่ายแก่ผู้ลงทุน
- ◆ มีการกำหนดผลประโยชน์ตอบแทนให้ซึ่งอยู่กับ กระแสรายรับที่เกิดจากสินทรัพย์ที่รับโอนมาในการทำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์

การทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ จัดเป็นทางเลือกใหม่เพื่อการหาแหล่งเงินทุน (Source of Fund) สำหรับธุรกิจ เดิมที่นั่นหากธุรกิจใดต้องการเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) เพิ่มเติม ก็อาจจะต้องทำการกู้ยืมเงินจากตลาดเงิน (Money Market) หรือ จากตลาดทุน (Capital Market) ขณะเดียวกันสถาบันการเงินต่าง ๆ ก็ใช้ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เป็นเครื่องมือในการช่วยลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ Non Performing Loan : NPL ด้วยเช่นกัน

การกู้ยืมเงินจากตลาดการเงินนั้นคือการกู้ยืมเงินระยะสั้น ซึ่งหมายถึงการกู้ยืมเงินที่ต้องชำระคืนภายในกำหนดหนึ่งปีนับจากวันที่กู้ยืม แหล่งเงินทุนระยะสั้นนี้ อาจจะหาได้จากการเบิกเงินกินบัญชี (Bank Overdraft) การขายคลังเช็คหรือตัวเงิน (Cheque & Bill Discount) การออกตราสารพาณิชย์ (Commercial Papers) ระยะสั้นตลอดจนการออกตราสารหนี้ (Debt Instruments) ระยะสั้นในรูปแบบอื่นๆ ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้กิจการดังกล่าวสามารถหาแหล่งเงินทุนระยะยาว ด้วยการเพิ่มทุนและขายให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมหากกิจการนี้เป็นเพียงบริษัทจำกัดและไม่ใช่บริษัทมหาชน

⁵⁸ วิโรจน์ ปิยวัฒนเมธा, Securitization ในมุมมองของไทย 2541 สำนักพิมพ์นิติธรรม : หน้า 60.

แต่ถ้าหากกิจการนั้นเป็นบริษัทมหาชน และ เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกเหนือไปจากการหาแหล่งเงินทุนระยะสั้นและระยะยาวดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น กิจการดังกล่าวก็อาจหาแหล่งเงินทุนระยะปานกลางหรือระยะยาวได้ โดยการระดมทุนผ่านตลาดทุน (Capital Market) เช่นด้วยการเพิ่มทุนจดทะเบียนและขายให้ผู้ถือหุ้นเดิมและประชาชนผู้สนใจทั่วไป หรือด้วยการออกหุ้นกู้ ประเภทต่างๆ ในสำคัญแสดงสิทธิในหุ้น (Warrant) หรือตราสารหนี้อื่น ๆ ภายใต้ข้อกำหนดของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2538

ประเภทของแหล่งเงินทุนที่กิจการอาจจะแสวงหานั้น นอกจากจะถูกกำหนดด้วยรูปแบบของบริษัทว่า เป็นบริษัทจำกัดหรือเป็นบริษัทมหาชนจำกัดแล้วประเภทของแหล่งเงินทุนนั้นอาจจะถูกจำกัดด้วย ปัจจัยอื่น ๆ หลายประการด้วยกัน เช่น วัตถุประสงค์ของการใช้เงินดังกล่าว กล่าวคือถ้าหากว่าต้องการใช้เงินทุนนั้นเป็นเพียงระยะเวลาสั้นๆ ไม่เกินหนึ่งปี กิจการนั้นก็อาจจะหาเงินทุนจากตลาดเงิน แต่ถ้าหากความต้องการใช้เงินทุนนั้นไป เพื่อการซื้อสินค้าประเภททุน (Capital Expenditure) หรือ เป็นการเปลี่ยนแหล่งเงินกู้ (Refinancing) ซึ่งกว่าจะให้กิจการนั้นสามารถสร้างรายได้เพื่อใช้คืน คงต้องใช้เวลานาน แต่กิจการก็ต้องจัดหาแหล่งเงินทุนประเภททุนหรือระยะยาวจากตลาดทุน เช่นการเพิ่มทุนหรือการออกหุ้นกู้ระยะยาว หรือ ระยะปานกลาง นอกจากนี้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และความสามารถของกิจการในการชำระหนี้เงินกู้ ก็เป็นปัจจัยสำคัญประกอบการพิจารณาเช่นกัน

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ได้มีทางเลือกใหม่ของกิจการหาแหล่งเงินทุนนอกเหนือจากการหาแหล่งเงินทุนที่จากตลาดการเงินและตลาดทุน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นกิจการยังสามารถที่จะหาแหล่งเงินทุนได้โดยการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ด้วยการ โอนขายสินทรัพย์ของกิจการ โดยหมายความเฉพาะถึง บัญชีลูกหนี้ต่าง ๆ เช่น บัญชีลูกหนี้ของสถาบันการเงิน ตามสัญญาให้กู้ยืมเพื่อท่อระบายน้ำ โดยวิธีการ โอนสินทรัพย์ออกใบไห้แก่นิตบุคคลเฉพาะกิจซึ่งจะเป็นผู้ออกหลักทรัพย์เพื่อจำหน่ายให้แก่นักลงทุน โดยมีสินทรัพย์ที่ได้รับโอนมาเป็นตัวค้ำประกันหลักทรัพย์ที่จะออกจำหน่ายนั้นและนิตบุคคลเฉพาะกิจจะชำระเงินค่าสินทรัพย์ให้แก่กิจการ โดยอาศัยเงินที่ระดมได้มาจากการจำหน่ายหลักทรัพย์ดังกล่าว

สินทรัพย์ที่นิตบุคคลเฉพาะกิจรับโอนมาเป็นเพียงตัวค้ำประกันหลักทรัพย์ที่นิตบุคคลเฉพาะกิจจะนำออกจำหน่ายนั้น ก็เป็น เพราะว่า สินทรัพย์ที่รับโอนมานั้นจะไม่ผูกพันในฐานะเป็นหลักประกันสำหรับหลักทรัพย์ ทำให้กระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ดังกล่าวมีประสิทธิภาพโดยไม่ติดขัดอุปสรรคด้านกฎหมายที่มีอยู่ปัจจุบัน อาทิเช่น การโอนสิทธิเรียกร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่กำหนดขึ้นตอนและวิธีการที่ไม่อ่อนไหวต่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตลอดจนมีภาระค่าใช้จ่ายมากหรือบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่

ห้ามมิให้มีการคิดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเกินกว่าร้อยละสิบห้าต่อปี หรือการดำเนินงานของนิติบุคคลเฉพาะกิจอาจถูกพิจารณาว่าเป็นการประgonธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ซึ่งตามหลักการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ นิติบุคคลเฉพาะกิจเป็นเพียงตัวกลางที่จะผ่านกระแสรายได้ที่เกิดจากการให้สินเชื่อไปยังผู้ลูกทุนในหลักทรัพย์เท่านั้น โดยการซื้อสินทรัพย์เข้ามาและออกตราสารเสนอขายต่อประชาชนในครั้งเดียว (One Shot) ซึ่งต่างจากการดำเนินงานของสถาบันการเงินที่มีลักษณะเป็นการขัดหาเงินทุนและให้กู้ยืมเงินแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา นิติบุคคลเฉพาะกิจจึงไม่ควรถูกกำกับดูแลเช่นเดียวกับสถาบันการเงินที่ต้องกำกับดูแลความมั่นคงทางด้านการเงินและการบริหารงาน

มีบทบัญญัติอย่างเพียงพอที่จะรองรับให้ผู้ลูกทุนในหลักทรัพย์ของนิติบุคคลเฉพาะกิจสามารถได้รับชำระหนี้จากกระแสรายรับที่เกิดจากสินเชื่อที่นิติบุคคลเฉพาะกิจรับโอนมาโดยมีฐานะเห็นอกว่าเจ้าหนี้รายอื่นของนิติบุคคลเฉพาะกิจและไม่ถูกกระทบจากการที่สถาบันการเงิน (ซึ่งเป็นผู้โอนสินเชื่อให้นิติบุคคลเฉพาะกิจ) ถูกศาลที่มีคำสั่งให้ล้มละลายสินเชื่อที่โอนมาแล้วในระหว่างระยะเวลา 3 ปี ก่อนศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายจะไม่ถูกดึงกลับไปรวมเป็นกองทรัพย์สินของผู้ล้มละลาย ทั้งนี้การโอนสินทรัพย์ดังกล่าวต้องมี ลักษณะเป็นการโอนอย่างแท้จริง (True Sale) นอกจากนี้ ต้องมีบทบัญญัติที่กำหนดให้ นิติบุคคลเฉพาะกิจดำเนินธุรกิจได้ภายใต้ขอบเขตที่กำหนดไว้ในโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ที่ได้รับอนุมัติเท่านั้น เพื่อมิองกันมิให้กระแสรายรับที่เกิดจากสินเชื่อถูกกระทบจากการทำงานประจำ

พัฒนาการ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ในประเทศไทย

การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์เป็นเรื่องใหม่ที่ประเทศไทย ยังไม่ค่อยมีคนสนใจหรือทำความรู้จักกับการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์มากนัก การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เกิดขึ้นในประเทศไทยรัฐอเมริกาตั้งแต่คราวรช 1960 โดยเริ่มจากการนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาสินเชื่อที่อยู่อาศัย อันเป็นผลทำให้ประชาชน สามารถหาที่อยู่อาศัยได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำ สำหรับประเทศไทยอังกฤษได้นำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยตั้งแต่คราวรช 1980 ส่วนประเทศไทยรัฐเชย เริ่มนิการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ครั้งแรกในปี 1989⁹ ประเทศไทยรัฐเชยมีการประสานความสำเร็จอย่างมากในการนำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทางด้านการเงินของประเทศ โดยในระยะเริ่มแรกสินทรัพย์ที่นำมาทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ คือ สินเชื่อที่อยู่อาศัย ต่อมาได้นำมาใช้กับสินเชื่อประเภทลูกหนี้การค้า (Trade Receivable) ต่าง ๆ มากมาย

⁹ เรื่องเดียวกัน หน้า 27

เช่น ลูกหนี้เข้าซื้อรถยนต์ ลูกหนี้บัตรเครดิต ลูกหนี้ลิสซิ่ง เป็นต้น ล่าสุดได้มีการพัฒนาไปอีกขั้น โดยมีการนำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ไปใช้กับรายได้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ที่ค่อนข้างแน่นอน (Future Flow Receivable) เช่น ภาษีเทศบาล (Municipal Revenue) ค่าธรรมเนียมการใช้สนามบิน (Fare Airport) ค่าผ่านทาง (Followay) เป็นต้น

แต่ในระยะเวลา 2-3 ปี ที่ผ่านมาประเทศไทยต้องการเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนภายในประเทศเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ ที่สำคัญ ให้กลับฟื้นตัวขึ้นมาอีกครั้ง ซึ่ง การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ก็เป็นเครื่องมือทางการเงินชนิดหนึ่งซึ่งเราระยะมาศึกษาถึง ประโยชน์ และพัฒนาการที่เกิดขึ้นในประเทศไทยคุณว่า การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เกิดขึ้นในประเทศไทยได้อย่างไร

พัฒนาการช่วงที่หนึ่ง (พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2537)

ภายหลังที่ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ถูกกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 ได้มีความพยายามจะนำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ มาใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาระบบทดลองสินเชื่อที่อยู่อาศัย โดยเครื่องมือดังกล่าวจะทำให้มีการระดมเงินอ่อนระยะยาวจากตลาดทุน ซึ่งจะช่วยให้สถาบันการเงินในตลาดแรกขยายการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ได้มากขึ้น อันเป็นผลให้ประชาชนทั่วไปมีโอกาสซื้อที่อยู่อาศัยได้โดยไม่มีอุปสรรคด้านขาดแคลนเงินกู้ และ ผลอีกประการหนึ่งคือจะทำให้ประชาชนสามารถหาที่อยู่อาศัยได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำลง ทั้งนี้ เพราะ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เป็น Type of Financing ที่มีต้นทุนต่ำ ซึ่งโดยปกติแล้วการถือหุ้นเงินจากสถาบันการเงินเป็น Traditional Type of Financing ซึ่งจะมีต้นทุนในการถือหุ้นเงินที่สูง เพราะ สถาบันการเงินมีต้นทุน ในการรักษาระดับของเงินกองทุน (Capital Requirement) ตามที่ทางการกำหนด และ มีต้นทุนในการจัดความสัมพันธ์ของระยะเวลาการถือหุ้นเงินหรือรับฝากเงินจากประชาชนกับระยะเวลา ในการเรียกคืนเงินให้สินเชื่อ (Matching Assets and Liabilities) รวมทั้งมีต้นทุนในการดำเนินงานต่าง ๆ (Operating Cost) อย่างไรก็ตามเนื่องจากความไม่แน่ใจในขณะนั้นว่า การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ จะถูกนำมาใช้จริงในประเทศไทยหรือไม่ เพราะยังไม่เคยมีการศึกษาอย่างจริงจังว่าประเทศไทย มีความพร้อมทางด้านกฎหมายสินทรัพย์ องค์กรที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ กฎหมาย ภาษี หรือไม่ ดังนั้น ในปี 2536 จึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาเรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการนำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ มาใช้ในประเทศไทยใน 5 เรื่อง คือ

1. ด้านกฎหมาย
2. ด้านภาษีอากร
3. ความพร้อมของตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย
4. การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย

5. บุคคลต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ผลงานการศึกษาของคณะทำงานทั้ง 5 กรณีสรุปได้ว่า

- ในด้านความพร้อมของตลาด ปรากฏว่ามีปริมาณของลูกหนี้สินเชื่อที่อยู่อาศัยมากพอที่จะทำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ โดยเฉพาะทางด้านธนาคารพาณิชย์ รองลงมาคือธนาคาร อาคารสงเคราะห์และบริษัทเงินทุน แต่แรงจูงใจในการขายสินทรัพย์ของสถาบันค้างค่าว่าเพื่อนำมาทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ในขณะนี้ยังไม่มากพอ เพราะความไม่ชัดเจนในด้านภาษี และการบันทึกบัญชีในการโอนลูกหนี้โดยยังไม่แน่ใจว่าจะได้ประโยชน์ในการจัดทำบัญชีในลักษณะที่เป็น Better Balance Sheet Management ประกอบกับสถาบันการเงินในขณะนี้ยังมีสภาพคล่องสูง ยังไม่เกิดข้อจำกัดในเรื่องการเพิ่มเงินกองทุน(Capital Requirement) ประกอบกับ การถือสินเชื่อที่อยู่อาศัยไว้จะได้ผลตอบแทนที่น่าพอใจมากกว่า
- ข้อสรุปในด้านคุณภาพและมาตรฐานสินเชื่อ ปรากฏว่าลูกหนี้สินเชื่อที่อยู่อาศัย ในขณะนี้ มีคุณภาพดี อัตราการไม่ชำระหนี้ (Delinquency Ratio) และการชำระหนี้ก่อนกำหนด (Prepayment Ratio) มีปริมาณต่ำมากแต่การมีการพัฒนาการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันเพื่อความสะดวกในการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เช่น ควรพัฒนาแบบฟอร์ม มาตรฐานคำขอภัยและสัญญาภัย มาตรฐานการประเมินราคาที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หลักเกณฑ์การวิเคราะห์สินเชื่อ เป็นต้น
- ข้อสรุปในด้านภาษีปรากฏว่า การจัดเก็บภาษีตามระบบปัจจุบันมีความซ้ำซ้อนและเป็นอุปสรรคต่อการท่า การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ได้ เพราะจะทำให้มีค่าใช้จ่ายมาก ซึ่งอาจทำให้ไม่เป็นไปตามหลักที่การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์เป็นเครื่องมือการระดมเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำกว่าเครื่องมือการระดมเงินทุนรูปแบบเดิม
- ข้อสรุปในด้านกฎหมายปรากฏว่า กฎหมายปัจจุบันอาจเป็นอุปสรรคต่อการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เช่น
 - วิธีการจำหน่ายสินทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อาจยังไม่เหมาะสมต่อการจำหน่ายสินทรัพย์ที่มีลูกหนี้จำนวนมาก เนื่องจากขั้นตอนและวิธีการไม่สะดวกในการปฏิบัติ ซึ่งการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ จะต้องมีการรวมลูกหนี้ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน (Homogeneous) มีจำนวนมากมากองรวมกัน (Pool of Asset) เพื่อจำหน่ายออกไปให้บุคคลที่เรียกว่า นิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle)
 - สิทธิของผู้ลงทุนในตราสารของนิติบุคคลเฉพาะกิจ ควรต้องได้รับความคุ้มครองให้ผู้ลงทุนดังกล่าวมีสิทธิครบถ้วนและสมบูรณ์เหมือนกับรายได้ ที่เกิดจากสินเชื่อที่นิติบุคคลเฉพาะกิจ

รับโอนมา ซึ่งกฎหมายปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติที่จะให้ความคุ้มครองผู้ล่วงทุนในตราสารของนิติบุคคลเฉพาะกิจได้เป็นต้น

พัฒนาการช่วงที่สอง (กลางปี พ.ศ. 2537 – กลางปี พ.ศ. 2539)

จากข้อสรุปของคณะทำงานดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในขณะนี้ (คณะกรรมการศึกษาและพัฒนาตลาดตราดองเงินถืออยู่อาศัย ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน) ว่าปัญหาสำคัญที่ยังไม่องานนำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ มาใช้ในการพัฒนาทางด้านตลาดตราดองสินเชื่อที่อยู่อาศัยได้ น่าจะเป็นปัญหาด้านกฎหมาย ภาษี และการจัดทำบัญชี ดังนั้น จึงมีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ขึ้น เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2537 ส่วนปัญหาภาษีและการจัดทำบัญชีเป็นเรื่องที่อาจดำเนินการภายหลังจากกฎหมายที่เกี่ยวกับการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ มีผลใช้บังคับแล้วก็ได้

ในการยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ มีประเด็นที่สำคัญอยู่ 3 ประการคือ

1. การกำกับดูแลการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์
2. การแก้ปัญหาข้อคิดหรือความไม่เพียงพอของกฎหมายที่มีอยู่ปัจจุบัน
3. การให้ความคุ้มครองผู้ล่วงทุนในตราสารที่ออกโดย นิติบุคคลเฉพาะกิจเป็นกรณีพิเศษ

ซึ่งในการยกร่างในส่วนของประเด็นที่ 2 และประเด็นที่ 3 ไม่มีข้อยุ่งยากแต่อย่างใดคงมีแต่ประเด็นที่ 1 เท่านั้นที่มีแนวความคิดในการกำกับดูแลการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ที่แตกต่างกันและ เป็นประเด็นที่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การร่างกฎหมายเป็นไปด้วยความลำบาก

แนวความคิดในการการกำกับดูแลการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์มี 2 แนว คือ

1. การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์เป็นขบวนการที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างตลาดเงินและตลาดทุน ในการกำกับดูแลควรต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานเป็นพิเศษเข้ามากำกับดูแลการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ทั้งหมด เพื่อมิให้เกิดปัญหาระหว่างงานภาครัฐที่เกี่ยวกับตลาดเงินหรือตลาดทุน จะเป็นผู้กำกับดูแลจึงควรให้มีความชัดเจน โดยการตั้งหน่วยงานพิเศษแยกขึ้นมาเป็นอิสระต่างหากจากหน่วยงานที่กำกับดูแลตลาดเงินหรือตลาดทุนที่มีอยู่ในปัจจุบัน และควรกำกับดูแลนิติบุคคลเฉพาะกิจ ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญในการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ให้เหมือนกับการกำกับดูแลสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารพาณิชย์หรือบัญชีทั่วไป ทั้งนี้เพื่อการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจได้เช่นกัน กล่าวคือหากมีการอนุญาตให้นำสินทรัพย์บางประเภทที่เป็นลูกหนี้เพื่อการบริโภค(Consumer Receivable)

มาทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ อาจเป็นการส่งเสริมการบริโภคซึ่งจะส่งผลต่อปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดได้

2. การกำกับดูแลการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ไม่ควรมีอะไรเป็นกรณีพิเศษ ต่างไปจากการกำกับดูแลตลาดเงินและตลาดทุนที่มีอยู่ในปัจจุบัน การทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เป็นเพียงการเปลี่ยนรูปแบบการระดมทุนโดยผ่านตลาดเงินในขั้นแรก มาเป็นการระดมทุนโดยผ่านตลาดทุนในท้ายที่สุด ซึ่งมีหน่วยงานที่เคยกำกับดูแลสองตลาดอย่างเพียงพออยู่แล้ว การเพิ่มขั้นตอนการทำการกำกับดูแลการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์โดยที่ไม่จำเป็น จะทำกับเป็นการเพิ่มต้นทุนและความยุ่งยากในการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเกิดขึ้นของการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ในประเทศไทย ซึ่งหากศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศจะเห็นได้ว่าไม่มีการกำกับดูแลการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์เป็นพิเศษในประเทศที่ใช้กฎหมายที่ใช้ระบบกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี แม้จะมีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นการเฉพาะแต่ก็เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่ตามกฎหมายพื้นฐานปัจจุบันเท่านั้น เช่น Titrisation ตามประกาศหมายเลขที่ 89-158 ของประเทศไทย MITI Securitization กฎหมายของประเทศไทยญี่ปุ่น การแปลงสินทรัพย์ประเภทอสังหาริมทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ กฎหมายของประเทศไทยเป็น การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ของธนาคารกลาง เป็นต้น ซึ่งกฎหมายดังกล่าวจะบัญญัติรองรับแนวความคิดเกี่ยวกับผู้ดูแลหลักทรัพย์และวิธีการ โอนสิทธิ์ ยกเว้นซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ตัวการกำกับดูแลนิติบุคคลเฉพาะกิจไม่ควรกำกับเข้มงวดเหมือนสถาบันการเงิน เพราะบทบาทของนิติบุคคลเฉพาะกิจ ในการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เป็นเพียงแค่ ตัวนำหรือConduit ระหว่างลูกหนี้(ผู้ต้องการให้เงิน)และผู้ลงทุนในหลักทรัพย์(ผู้มีเงินออม) เนื่องจากในธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ นิติบุคคลเฉพาะกิจจะเป็นผู้ออกหลักทรัพย์ขายแก่ผู้ลงทุนเพื่อนำเงินที่ได้จากการขายหลักทรัพย์ไปซื้อสินทรัพย์จากผู้ต้องการขายสินทรัพย์(ผู้ออกหลักทรัพย์) ฐานะของนิติบุคคลเฉพาะกิจจึงแทรกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์บริษัทหนึ่งเท่านั้น ในการกำกับดูแลก็จะต้องใช้แนวความคิดเช่นเดียวกับการทำการกำกับดูแลบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ทั่วไป ซึ่งแนวความคิดนี้เป็นแบบเดียวกับแนวความคิดในการกำกับดูแลนิติบุคคลเฉพาะกิจของต่างประเทศเช่นกัน

พัฒนาการช่วงที่สาม (กลางปี พ.ศ. 2539 – ปัจจุบัน)

ในระหว่างการยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ซึ่งยังหาข้อขัดเที่ยวกับแนวความคิด ในการกำกับดูแลการทำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ไม่ได้ ในช่วงเวลาเดียวกันประเทศไทยเริ่มประสบปัญหาเกี่ยวกับภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในภาวะซบเช้า

จึงได้มีการนำเสนอเรื่องการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ให้รัฐบาลในขณะนั้นทราบว่าการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เป็นเรื่องของตลาดคงที่จะช่วยตลาดแรกได้ กล่าวคือการที่ภาคธุรกิจสังหาริมทรัพย์เริ่มขาดสภาพคล่อง เริ่มไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่สถาบันการเงินได้ และเริ่มขาดแคลนเงินทุนที่จะนำมาใช้ในการประกอบธุรกิจ การที่นำลูกหนี้ที่ผ่อนชำระค่างวดในการซื้อบ้านก็ต้องหรือสินเชื่อที่สถาบันการเงินให้กับผู้ประกอบการก็ต้องทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ จะทำให้มีเม็ดเงินกลับเข้ามาที่ผู้ประกอบการหรือสถาบันการเงิน ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาสภาพคล่องไปได้อีกด้วยนั่น ในช่วงนั้นรัฐบาลจึงได้พยายามที่จะผลักดันให้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ แต่เนื่องจากต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง โดยมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำรัฐบาลใหม่ กฎหมายเกี่ยวกับการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์จึงไม่มีได้รับการผลักดันอีก อย่างไรก็ตามในระหว่างนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องในการยกร่างกฎหมายดังกล่าวยังคงมีความพยายามที่จะจัดทำกฎหมายที่เป็นตนร่างให้เสร็จสิ้น ไม่ว่าจะมีการนำเสนอสู่คณะกรรมการบริหารไม่กี่atum อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญในระบบเศรษฐกิจการเงินของประเทศไทยในปี พ.ศ.2540 โดยมีคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้สถาบันการเงินหยุดการประกอบธุรกิจเป็นการชั่วคราวเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2540 กฎหมายการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ได้ถูกผลักดันให้ออกมาในรูปของพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ.2540 โดยรัฐบาลเห็นว่าการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยแก้ไขปัญหาการขาดสภาพคล่องของสถาบันการเงินได้อีกทางหนึ่ง เครื่องมือดังกล่าวจะช่วยให้มีเม็ดเงินไหลเข้าสู่ระบบสถาบันการเงินได้โดยใช้สินทรัพย์ไม่ใช่เฉพาะสินทรัพย์ประเภทสินเชื่อที่อยู่อาศัยเท่านั้น) ที่มีคุณภาพแต่อาจขาดความคล่องตัวเป็นประกัน ในการที่นิติบุคคลเฉพาะกิจจะออกหลักทรัพย์ขายในตลาดทุนได้ วิธีการคั่งกล่าวจะช่วยให้สถาบันการเงินได้เงินทุนใหม่เข้ามา (New Source of Fund) โดยไม่ต้องเพิ่มทุน

ปัจจุบันพระบาทกำหนดดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้ว ขบวนการในการแก้ไขปัญหาทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับการนำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ มาใช้ในประเทศไทยได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว คงเหลือแค่ปัญหาทางด้านภาษีและ ด้านการบันทึกบัญชี ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกรมสรรพากร รวมทั้งสมาคมนักบัญชีฯ

ลักษณะของการที่จะทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ได้

ลักษณะของการที่จะทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ได้ จะต้องเป็นกิจการที่มีขนาดของลูกหนี้จำนวนมาก กล่าวคือมีบัญชีลูกหนี้ขนาดใหญ่พอสมควร เนื่องจากการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์นั้นจะมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นมากพอสมควร ดังนั้นหากปริมาณของจำนวน

ลูกหนี้ไม่ใหญ่พอ ก็อาจจะไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในขณะเดียวกันประมาณของลูกหนี้จำนวนมากย่อมทำให้ นิติบุคคลเฉพาะกิจสามารถออกหลักทรัพย์เพื่อการจำหน่ายในปริมาณมาก อันจะเป็นการชูงใจให้กับนักลงทุน เนื่องจากสภาพคล่องทางด้านการตลาด(Market Liquidity) ของหลักทรัพย์นั้นจะ ดีกว่ากรณีที่มีการออกหลักทรัพย์ในปริมาณที่น้อย

นอกจากต้องมีขนาดของลูกหนี้ที่ใหญ่แล้ว จำนวนของลูกหนี้นั้นจะต้องเป็นประเภทที่จะก่อให้เกิดรายได้ ที่เรียกว่ากระแสรายรับเป็นประจำทุกเดือนอีกด้วย อันจะเป็นตัวกำหนดผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ถือหลักทรัพย์อีกด้วยนั่นและอ่อนน้อมกว่าให้นิติบุคคลเฉพาะกิจ สามารถลงทุนหรือหาผลประโยชน์จากการแสร้งรับได้อีกด้วย ลักษณะของลูกหนี้ที่จะก่อให้เกิดกระแสรายรับ เช่นที่ว่ามานี้ จึงควรจะเป็นลูกหนี้ที่เป็นบัญชีลูกหนี้ที่จะมีการชำระหนี้เป็นงวดๆ เช่นบัญชีลูกหนี้ เช่าเชื้อ บัญชีลูกหนี้ผ่อนส่วนบ้าน บัญชีลูกหนี้บัตรเครดิต เป็นต้น

บุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์

ในการทำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ มีบุคคลที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังนี้

- 1) กิจการที่ประสงค์จะโอนขายสินทรัพย์เพื่อการทำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ โดยที่ กิจการดังกล่าวจะเป็นผู้โอนสินทรัพย์จึงอาจจะเรียกได้ว่าเป็น Transferor (ผู้โอน) และ โดยที่กิจการดังกล่าวเป็นผู้ที่เริ่มทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ จึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ผู้ออกหลักทรัพย์ นอกจากนี้โดยที่ ผู้ออกหลักทรัพย์ นี้มักจะต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ จากลูกหนี้เดิม ของตน แทนนิติบุคคลเฉพาะกิจ จึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ผู้ออกหลักทรัพย์

- 2) นิติบุคคลเฉพาะกิจ หรือ Special Purpose Vehicle : SPV

อาจจะอยู่ในรูปของ บริษัทจำกัด , บริษัทมหาชน์จำกัด , กองทุนรวม หรือนิติบุคคล อื่น ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนดไว้ ในกรณีที่การดำเนินงานของ นิติบุคคลเฉพาะกิจ มีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจเงินทุนหรือเศรษฐกิจฟื้นฟูชีวิตร์ ให้ นิติบุคคลเฉพาะกิจ กระทำการได้โดยไม่ต้องขออนุญาตก่อน ในกรณีที่ นิติบุคคลเฉพาะกิจ อยู่ในรูปของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม ก็ต้องให้มีผู้จัดการและโดยประโยชน์ของกองทุนรวมด้วย

นอกจากนี้ ผู้จะขอเป็น นิติบุคคลเฉพาะกิจ ได้จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ต้องเป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เท่านั้น มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการนำเงินที่ได้จากการจำหน่ายหุ้นกู้ไปชำระให้แก่ ผู้ออกหลักทรัพย์ เพื่อเป็นค่าตอบแทนในการโอนทรัพย์สิน หุ้นกู้ที่ขออนุญาตต้องเป็นหุ้นกู้มีประกัน หุ้นกู้ไม่มีประกัน หรือหุ้นกู้ด้อยสิทธิ แต่หุ้นกู้ดังกล่าวต้องไม่อาจแปลงสภาพสิทธิเป็นหุ้นทุนได้

ในกรณีที่เป็นการขออนุญาตเสนอขายหุ้นกู้ด้อยสิทธิต้องระบุเงื่อนไขการด้อยสิทธิเฉพาะ ในเรื่อง การรับชำระหนี้ตามหุ้นกู้อย่างน้อยในกรณีดังต่อไปนี้

◆ บริษัทถูกพิทักษ์ทรัพย์ หรือถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายหรือ

◆ มีการชำระบัญชีเพื่อการเลิกบริษัท

ในกรณีที่เป็นการขออนุญาตเสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่ ต่อบุคคลในวงจำกัดภายในประเทศไทย หุ้นกู้ที่ขออนุญาตต้องเป็นชนิดระบุชื่อ ผู้ถือ และได้ยื่นคำขอต่อสำนักงานหุ้นกู้ทุกราย ที่ออกตามโครงการที่เสนอให้แก่สำนักงาน ก.ล.ต. พร้อมกับการยื่นคำขออนุญาตเสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่ดังกล่าว

3) วัฒนกร (Investment Banker)

คือ ผู้เชี่ยวชาญในด้านการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ วัฒนกรจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ทั้งหมดในการการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์และเป็นผู้ที่ศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับโครงการการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เช่น ข้อกำหนดของกฎหมาย, ระบบบัญชี, และภาษี

4) ผู้เสนอโครงการการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์

โดยที่การทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์นี้ จัดเป็นมาตรการทางด้านการเงินอันมีผลกระทำในทางลบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ หลายฝ่าย หากกระบวนการการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ไม่ได้ดำเนินการไปตามเป้าหมายที่ควรจะเป็นไปใน ระยะแรกนี้กฎหมายจึงกำหนดให้เฉพาะแต่สถาบันการเงินเท่านั้นเป็นผู้เสนอโครงการการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ต่อสำนักงานก.ล.ต. แต่คิดว่าภายหลังจากการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้นทางสำนักงานก.ล.ต. คงจะประกาศให้นิติบุคคลอื่นๆ โดยเฉพาะบริษัทฯ ที่เปลี่ยนในตลาดหลักทรัพย์ สามารถเป็นผู้เสนอโครงการการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ได้ โดยอาจจะให้บรรดาสถาบันการเงินต่างๆ ทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำหรือที่ปรึกษาให้แก่กิจการที่ประสงค์จะทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ในขณะนี้สถาบันการเงินที่กฎหมายอนุญาตให้เป็นผู้ที่เสนอโครงการการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ได้คือธนาคารพาณิชย์, บริษัทเงินทุน, บริษัทเครดิตฟองซิออร์, บริษัทหลักทรัพย์หรือนิติบุคคลที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. จะกำหนด

5) คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือ ก.ล.ต.

การทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการก.ล.ต. และสำนักงานคณะกรรมการการก.ล.ต. ในหลายประดิ่นด้วยกัน สำนักงานคณะกรรมการก.ล.ต. เป็นผู้อนุมัติการจะเปลี่ยนรับบริษัทตามโครงการการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์เป็นนิติบุคคลเฉพาะกิจ และสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. เช่นกันจะเป็นหน่วยงานที่เพิกถอนสถานะของนิติบุคคลเฉพาะกิจ ในกรณีที่เห็นว่ามีการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ในลักษณะที่เป็นการแสร้งหาประโยชน์โดยไม่ได้มุ่งจะทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์อย่างแท้จริงและโดยที่การทำ

การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์เกี่ยวข้องกับการออกหลักทรัพย์เพื่อการจำหน่ายให้กับประชาชน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะมีบทบาทสำคัญ ในการกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ คุณได้ให้นิติบุคคลเฉพาะกิจปฏิบัติงานพะราษฎร์ กำหนดงานของตนนี้ คณะกรรมการ ก.ล.ต. ซึ่งมีอำนาจกำหนดค่าธรรมเนียมของสินทรัพย์และหลักทรัพย์ ในการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์และออกประกาศเพื่อปฏิบัติงานพะราษฎร์กำหนดค่าธรรมเนียมในการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์, แต่ต้องคณะกรรมการ หรือที่ปรึกษาติดตามปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพะราษฎร์กำหนดค่า นี้ นอกจากนี้ในกรณีที่นิติบุคคลเฉพาะกิจนั้น ไม่มีผู้มีอำนาจดำเนินการแทน สำนักงาน ก.ล.ต. สามารถ แต่งตั้งผู้แทนชั่วคราวเพื่อคุ้มครองกิจการของ นิติบุคคลเฉพาะกิจ เป็นการชั่วคราวก่อนได้

6) บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Agency)

โดยที่ทำการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์นั้นมีการออกหลักทรัพย์และประเภท หลักทรัพย์ที่จะออกได้ในขณะนี้เป็นหลักทรัพย์ประเภทหุ้นส่วนในกรณีที่หุ้นส่วนที่ออกใหม่นั้นจะทำการ จำหน่าย ผู้ออกหุ้นส่วนคือนิติบุคคลเฉพาะกิจต้องดำเนินการให้มีการจัดอันดับความน่าเชื่อถือหรือ Credit Rating ของหุ้นส่วนที่จะออกจำหน่ายเสียก่อน จึงจะสามารถจำหน่ายหุ้นส่วนให้กับประชาชนโดย ทั่วไปได้

7) ผู้ประกันผลการจำหน่ายหลักทรัพย์

การเสนอขายหลักทรัพย์ทั่วไปอาจมีการว่าจ้างให้มีผู้ประกันผลการจำหน่ายหลักทรัพย์ เพื่อช่วยในการจำหน่าย ดังนั้นผู้ซื้อจำนำยหลักทรัพย์จึงอาจมีบทบาทในกระบวนการทำ การแปลง สินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ด้วยเช่นกัน

8) ผู้ลงทุนในหลักทรัพย์

คือบุคคลที่เข้าเป็นผู้ถือหลักทรัพย์ที่ นิติบุคคลเฉพาะกิจ เป็นผู้นำออกจำหน่าย

9) Back - up ผู้ออกหลักทรัพย์

คือ ผู้ออกหลักทรัพย์ สำรองในกรณีที่ผู้ออกหลักทรัพย์ ตัวจริง ไม่สามารถทำหน้าที่เรียก เก็บและรับชำระหนี้จากบัญชีของลูกหนี้ที่โอนให้แก่ นิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อทำ การแปลงสิน ทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ไปแล้ว การจะให้มี Back - up ผู้ออกหลักทรัพย์ หรือ ไม่ คือจะ ต้องตกลงระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อนการทำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์

10) ผู้รับประกันหนี้สูญ (Credit Enhancer)

คือ บุคคลที่ทำให้หลักทรัพย์ที่จำหน่ายในการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ มี ความน่าเชื่อถือมากขึ้นและน่าลงทุนขึ้น โดยการเข้ามาค้ำประกันการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็น หลักทรัพย์ โดยการค้ำประกันทั้งเงินดันและกองบี้

11) Swap Counterparty

ในกรณีที่มีการออกหลักทรัพย์ในต่างประเทศและรับเงินตราต่างประเทศและจะต้องส่งเงินจำนวนนี้มาให้กับบุคคลเฉพาะกิจในประเทศไทย ก็สมควรที่จะต้องมีการป้องกันความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ด้วยการทำ Hedging กับผู้ที่รับทำการ Swap Currency ผู้ซึ่งเรียกว่า Swap Counterparty โดยมากจะเป็นธนาคารหรือสถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตจากทางธนาคารแห่งประเทศไทย ให้สามารถประกอบธุรกิจทางด้านค้าขายเงินตราต่างประเทศได้

12) ผู้ดูแลหลักทรัพย์ (Trustee)

การออกหลักทรัพย์จากการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์นี้กฎหมายในหลาย ๆ ประเทศกำหนดให้มี ผู้ดูแลหลักทรัพย์ทำหน้าที่ดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหลักทรัพย์ เช่นการทำหน้าที่เป็น ผู้เก็บรักษาหลักทรัพย์ (Custodian) ของนิติบุคคลเฉพาะกิจเป็นต้น ผู้ดูแลหลักทรัพย์ บางที่อาจเรียกเป็น Security Trustee ในกรณีที่ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์นี้มีนำสินเชื่อที่อยู่อาศัยมาเป็นหลักประกันการออกหลักทรัพย์หรือที่เรียกว่า MBS โดยจะเรียกผู้ดูแลผลประโยชน์ส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันว่า Mortgage Trustee

ส่วนการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ตามพระราชกำหนดฯ ในประเทศไทยนั้น กรณีที่หลักทรัพย์ที่เสนอขายเป็นหุ้นกู้มีประกัน นิติบุคคลเฉพาะกิจไม่ต้องจดให้มีผู้แทนผู้ถือหุ้นถือชื่อว่าผู้แทนผู้ถือหุ้นถือทำหน้าที่คล้ายกับผู้ดูแลหลักทรัพย์ในการทำการแปลงสินทรัพย์ ให้เป็นหลักทรัพย์ในต่างประเทศนั่นเอง

ประโยชน์ของการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือสถาบัน

1) ผู้ออกหลักทรัพย์

ประโยชน์ที่เห็นได้ชัดเจนจากการแรกของการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ สำหรับผู้ออกหลักทรัพย์ที่เป็นสถาบันการเงินคือ เมื่อมีการโอนสินทรัพย์ที่เป็นบัญชีลูกหนี้ออกไปจากบัญชีของบริษัทแล้วทำให้มีผลต่อการคำนวณอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เดี่ยงน้อยลง และในกรณีที่บัญชีลูกหนี้นั้น เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ Non Performing Loan : NPL จะทำให้สถาบันการเงินสามารถขยายสินเชื่อออกรายไปได้อีกส่วนหนึ่งโดยที่ยังไม่ต้องเพิ่มทุน นอกจากนี้ การที่สามารถจำหน่ายบัญชีลูกหนี้ออกไปได้ทำให้มีการหมุนเวียนของบัญชีลูกหนี้ใหม่รออยู่ข้างหน้า ซึ่งยังมีการหมุนมากเท่าใด อิ่งทำให้สถาบันการเงินได้ประโยชน์จากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย ได้มากเท่านั้น

ส่วนผู้ออกหลักทรัพย์ที่เป็นประกอบธุรกิจทั่วๆ ไปจะได้มีแหล่งทุนหมุนเวียนใหม่มาใช้ ทำให้สามารถขยายธุรกิจของผู้ออกหลักทรัพย์ออกไปได้อีก โดยที่ไม่ต้องผ่านสถาบันการเงินลดต้นทุนของกิจการลง

2) สถาบันการเงิน

กฎหมายในขณะนี้กำหนดให้เฉพาะ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟอร์มิเอร์ และบริษัทหลักทรัพย์เท่านั้น ที่สามารถเสนอโครงการ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ต่อ สำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อพิจารณาอนุมัติ หากสถาบันการเงินเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้ผู้ออก หลักทรัพย์อีกต่อหนึ่งในกระบวนการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ สถาบันการเงินเหล่า นั้นจะมีรายได้จากการค่าธรรมเนียมในการเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้ออกหลักทรัพย์ ผู้ทำการแปลงสิน ทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์

3) นิติบุคคลเฉพาะกิจ

โดยที่นิติบุคคลเฉพาะกิจทำหน้าที่เป็นผู้ออกหลักทรัพย์เพื่อจำหน่ายในการทำการแปลงสิน ทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ตัวของนิติบุคคลเฉพาะกิจเองจะได้รับผลตอบแทนจากการทำกำไรขึ้นต้นที่นิติ บุคคลเฉพาะกิจจะได้จากการที่ผู้ออกหลักทรัพย์ โอนขายบัญชีสูญหนี้ให้ในราคาก่ากว่าบัญชีที่แท้ จริง ซึ่งเป็นผลให้นิติบุคคลเฉพาะกิจสามารถออกหลักทรัพย์โดยมีส่วนเกินของหลักประกันที่นำมา ค้ำประกัน หรือที่เรียกว่า Over Collateralization นอกจากนี้ทำหนายังเปิดช่องให้นิติบุคคลเฉพาะ กิจสามารถนำกระแสรายรับไปลงทุนหรือหาผลประโยชน์ได้อีกด้วย

4) ผู้ลงทุน

โดยที่แต่ละ โครงการของการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ นั้นต้องผ่านการ ศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการจากผู้เชี่ยวชาญ (Investment Banker) แล้วเป็นอย่าง ดี อีกทั้ง โครงการ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ทุกโครงการต้องได้รับการอนุมัติจากสำนัก งานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ก่อน ซึ่ง ได้มีการพิจารณาถึงตัวผู้ออกหลักทรัพย์และผู้บริการเก็บหนี้, นิติ บุคคลเฉพาะกิจและประเภทของหลักทรัพย์ตลอดจนเงื่อนไขอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ลงทุนจึงอาจมั่น ใจได้ในระดับหนึ่ง ว่าเป็นโครงการที่ผ่านการกลั่นกรองมาแล้วหลายฝ่ายและหลายขั้นตอนก่อนที่ จะสามารถนำออกมาราชาน่าใช้กับนักลงทุน โดยทั่วไป

ขั้นตอนในการทำ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ในประเทศไทย

เมื่อกิจการได้ต้องการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ ขั้นตอนแรกต้องทำการ กรอกแบบคำขออนุมัติโครงการ การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ คือแบบ 35 - 2 - 4 ให้เรียบ ร้อยพร้อมแนบเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้แก่ สำนักงานก.ล.ต.

ข้อเต็มของแบบคำขอ 35 - 2 - 4 คือแบบคำขออนุมัติโครงการ การแปลงสินทรัพย์และแบบ คำ ขออนุญาตเสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่ตาม โครงการ การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (กรณีการเสนอ ขายต่อบุคคลในวงจำกัดภายในประเทศหรือกรณีการเสนอขายต่อผู้ลงทุนในต่างประเทศ) จะสังเกต ได้ว่า ในขั้นต้นนี้สำนักงานก.ล.ต. ต้องการให้ขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่ตาม โครงการ การแปลงสินทรัพย์

ให้เป็นหลักทรัพย์นี้แก่บุคคลในวงจำกัด (ไม่เกิน 35 ราย)ภายใต้กฎหมาย Private Placement หรือแก่ผู้ลงทุนในต่างประเทศเท่านั้น

เมื่อสำนักงานก.ล.ต. ได้รับคำขออนุมัติโครงการและเอกสารหลักฐานต่างๆ แล้วจะแจ้งผลการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลที่ระบุไว้ในโครงการและคำขออนุญาตเสนอขายหุ้นสุทธิที่ออกใหม่ รวมทั้งเอกสารประกอบภายนอกใน วันนับตั้งแต่วันที่ได้รับโครงการ ถ้าสำนักงาน ก.ล.ต. ให้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมในคำขออนุมัติโครงการหรือให้ส่งเอกสารเพิ่มเติมและผู้ยื่นคำขอได้ปฏิบัติตามแล้ว ให้สำนักงานก.ล.ต.พิจารณาความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลและเอกสารภายนอก ใน 3 วัน อนึ่งสำนักงานก.ล.ต. จะแจ้งให้ทราบถึงผลการพิจารณาโครงการที่เสนอและคำขอเสนอขายหุ้นสุทธิที่ออกใหม่ภายใน 10 วันนับตั้งแต่วันที่ได้รับเอกสารถูกต้องและครบถ้วน

ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. แจ้งผลการอนุมัติโครงการที่เสนอและคำขอเสนอขายหุ้นสุทธิที่ออกใหม่ให้ออกหลักฐานการจดทะเบียนการเป็นนิติบุคคลเฉพาะกิจ ให้นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นสุทธิที่ออกใหม่ ในกรณีที่เป็นการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นสุทธิที่ออกใหม่ ต่อบุคคลในวงจำกัดภายนอกในประเทศไทย ให้ออกหลักฐานการจดข้อจำกัดการโอนหุ้นสุทธิ พร้อมกันด้วย

นิติบุคคลเฉพาะกิจเมื่อรับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเฉพาะกิจจากสำนักงาน ก.ล.ต. แล้วต้องปฏิบัติตามนี้ :

1. ดำเนินการขายหลักทรัพย์ประเภทหุ้นสุทธินิกิตี้ได้ขออนุมัติไว้ตาม โครงการและรับโอนสินทรัพย์ตามจำนวนขั้นต่ำที่ระบุไว้ในโครงการให้แล้วเสร็จภายในกำหนด 3 เดือนนับแต่วันอนุมัติโครงการ

2. ในกรณีที่เป็นการขายหุ้นสุทธิที่ออกใหม่ต่อบุคคลในวงจำกัดภายนอกในประเทศไทย ให้จัดตั้งหนังสือยอมรับการแต่งตั้งเป็นนายทะเบียนหุ้นสุทธิ หนังสือรับทราบข้อจำกัดการโอนหุ้นสุทธิของนายทะเบียน และตัวอย่างใบหุ้นสุทธิให้สำนักงาน ก.ล.ต. ภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันปิดการเสนอขาย

3. ให้ส่งเอกสารที่โฆษณาชี้ชวนให้ซื้อหุ้นสุทธิให้สำนักงาน ก.ล.ต. หนึ่งชุดภายนอกต่อไปนี้นับแต่วันปิดการเสนอขาย :

- 3.1) 15 วัน กรณีเป็นการเสนอขายหุ้นสุทธิที่ออกใหม่ต่อบุคคลในวงจำกัด ภายนอกในประเทศไทย
- 3.2) 45 วัน กรณีเป็นการเสนอขายหุ้นสุทธิที่ออกใหม่ต่อผู้ลงทุนในต่างประเทศ

4. ในกรณีที่เป็นการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นสุทธิที่ออกใหม่ต่อผู้ลงทุนในต่างประเทศ

นิติบุคคลเฉพาะกิจต้อง :

4.1) มีหนังสือแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบถึงการเสนอขายหุ้นสุทธิภายใน 3 วัน นับแต่วันปิดทำการเสนอขาย โดยจะต้องระบุประเภทของหุ้นสุทธิเงินสูงสุดที่จะเสนอขาย อายุหุ้นสุทธิ

หรือการโอนบัญชีลูกหนี้จากผู้อุปถัทกรพย์ไปยังนิติบุคคลเฉพาะกิจ ถ้าหากว่าผู้อุปถัทกรพย์ทำหน้าที่เป็นผู้อุปถัทกรพย์ในขณะเดียวกัน โดยบรรดาลูกหนี้สามารถทำการชำระหนี้ให้แก่ ผู้อุปถัทกรพย์ที่ทำหน้าที่เป็นผู้อุปถัทกรพย์ตามปกติ เมื่ອันก่อนที่จะมีการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์

2) โดยปกติแล้วการโอนหลักประกันในรูปของการจำนวนจากเจ้าหนี้จำนวนคนหนึ่ง ไปยังเจ้าหนี้จำนวนของอีกคนหนึ่ง ต้องเติมค่าธรรมเนียมการโอนในอัตราอัตราร้อยละหนึ่งของมูลค่าหนี้ที่จำนวน แต่ไม่เกิน 200,000 บาท แต่เพื่อให้การทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์สามารถดำเนินการไปได้โดยไม่เป็นภาระแก่ทั้งผู้อุปถัทกรพย์และนิติบุคคลเฉพาะกิจ กฎหมายจึงกำหนดให้การโอนสิทธิจำนวนคงคล่อง รวมทั้งสิทธิจำนวนและหลักประกันอื่นๆด้วย จากผู้อุปถัทกรพย์ไปยังนิติบุคคลเฉพาะกิจ ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมต่างๆ เหล่านี้ด้วย

3) ถ้าหากว่าผู้อุปถัทกรพย์ สามารถเรียกเก็บคอกเบี้ยได้เกินร้อยละ 15 ต่อปี จากบรรดาลูกหนี้เดือนอยู่แล้ว เมื่อได้ทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ไปแล้ว นิติบุคคลเฉพาะกิจจะสามารถเรียกเก็บคอกเบี้ยได้เท่ากันกับที่ผู้อุปถัทกรพย์ เรียกเก็บจากบรรดาลูกหนี้เดือนด้วยวิธีการคิดคอกเบี้ยที่ผู้อุปถัทกรพย์ได้กำหนดไว้แต่เดิม

4) การทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์แตกต่างไปจากการโอนหนี้ธรรมดาก็คือ เมื่อ_niti_bukkaklephak_ki_ran_โอนบัญชีลูกหนี้จากผู้อุปถัทกรพย์ย่างแท้จริงแล้วหรือที่เรียกว่า True Sale เมื่อมีการชำระราคาราคาตามราคากลางที่เป็นธรรมแล้ว มีการทำให้นิติบุคคลเฉพาะกิจต้องเป็นผู้ที่รับความเสี่ยงและผลตอบแทนในสินทรัพย์และมีการทำให้นิติบุคคลเฉพาะกิจ สามารถถือสิทธิในผลประโยชน์ที่มีของสินทรัพย์ที่รับโอนมาแล้ว บัญชีลูกหนี้ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจรับโอนมาเหล่านี้จะไม่ต้องตกไปอยู่ในข่ายมังคบของกฎหมายล้มละลายอีก ปกติแล้วตามกฎหมายล้มละลาย ผู้โอนสิทธิเรียกร้อง หลังจากทำการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังผู้รับโอนแล้ว หากตัวผู้โอนสิทธิเรียกร้องเองถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายภายในกำหนด 3 ปี นับจากวันที่มีการทำโอนสิทธิเรียกร้องนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ สามารถดำเนินการทำให้บรรดาลูกหนี้ต่างๆ ที่ผู้โอนสิทธิเรียกร้อง โอนสิทธิไปแล้วนั้นกลับเข้ามาสู่กองทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย เพื่อทำการเคลื่อนย้ายให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ต่อไป แต่พอมีพระราชกำหนดฯ ฉบับนี้ออกมาทำให้บัญชีลูกหนี้ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจรับโอนมาจากผู้อุปถัทกรพย์ย่างแท้จริงหรือTrue Sale จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย โดยบัญชีลูกหนี้ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจรับโอนมาในไม่ต้องถูกเจ้าพนักงานพิทักษ์รวมเข้าไปรวมเจ้ากันกองทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายและผู้ที่ซื้อหลักทรัพย์ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจเป็นผู้อุปถัทกรพย์ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ด้วยเช่นกัน อันจะเป็นตัวที่ช่วยให้ความมั่นใจกับนักลงทุนมากยิ่งขึ้นและทำให้การทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ เป็นที่นิยมแพร่หลายมากยิ่งขึ้นด้วย

5) ในกรณีที่หลักทรัพย์ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจออกจำหน่ายก่อนวันน่องกับการทำการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์เป็นตราสารหนี้ เช่นหุ้นกู้ที่ไม่ใช่ตราสารหนี้ด้อยสิทธิกว่าเจ้าหนี้สามัญ หรือที่เรียกว่า Subordinate Bond ให้ผู้ถือหลักทรัพย์ของนิติบุคคลเฉพาะกิจ มีฐานะเป็นเจ้าหนี้บุรุณสิทธิพิเศษเหนือสินทรัพย์ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจรับโอนมา กล่าวคือให้ผู้ถือหลักทรัพย์เหล่านี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากสินทรัพย์ในลำดับก่อนบุรุณสิทธิอื่น และยังไปกว่านั้นในกรณีที่นิติบุคคลเฉพาะกิจเกิดการล้มละลายแล้วให้ผู้ถือหลักทรัพย์ดังกล่าวซึ่งต้น มีฐานะเป็นเจ้าหนี้มีหลักประกันตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย นั่นหมายความว่าผู้ถือหลักทรัพย์ประเภทนี้มีสิทธิที่จะได้รับการชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้ประเภทอื่นโดยของนิติบุคคลเฉพาะกิจ ในกรณีที่นิติบุคคลเฉพาะกิจเกิดการล้มละลาย